

Västerås Stad

Granskning av delårsbokslut 2021

Innehåll

1. Sammanfattning	2
2. Inledning	3
3. Kommunens resultat och balansräkning	3
3.1. Resultaträkningen	3
3.2. Balansräkningen	5
3.3. Driftredovisning	7
4. Övergripande kommentarer kring förvaltningsberättelsen	8
4.1. Händelser av väsentlig betydelse	Fel! Bokmärket är inte definierat.
4.2. Kommunens förväntade utveckling.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
4.3. Helårsprognos i förhållande till budget.....	8
4.4. Bedömning av prognos rörande balanskravsresultatet	8
5. Sammanfattande slutsats	9
5.1. Hantering orealiserade marknadsvärderingar av kortfristiga placeringar i kassaflödesanalys	9
5.2. Sammanställd redovisning	9

1. Sammanfattning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna har vi översiktligt granskat Västerås Stads delårsrapport per 31 augusti 2021. De väsentligaste slutsatserna i granskningen sammanfattas enligt följande:

- Bokslutsdokumentationen bedöms vara tillräcklig. Bokslutsprocessen i samband med vår övergripande granskning av delårsbokslutet har fungerat tillfredsställande.
- Granskningen av resultat- och balansräkningar indikerar inte att det föreligger några väsentliga fel vad gäller resultat och ställning för perioden.
- Grundat på vår översiktliga granskning har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att delårsrapporten inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med god redovisningssed i kommunal sektor.
- Vid granskningen av kassaflöden har det tillsammans med kommunens ekonomer diskuterats hantering av leasing och orealiserade vinster vid värdering till marknadsvärde enligt gällande redovisningsprinciper. Vad gäller hanteringen av orealiserade vinster vid marknadsvärdering pågår fortsatt en utredning avseende hur redovisning i kassaflödesanalysen skall ske utifrån RKR 13.
- Vi har för avsikt att nogsamt följa och granska stadens arbete med att tillämpa Rådet för kommunal redovisnings rekommendation rörande redovisning av leasing. Slutlig bedömning kommer ske i samband med granskningen av årsbokslutet 2021.
- Delårsrapporten har en bra struktur och ger en tillräcklig bild av stadens ekonomi samt bra information om den förväntade utvecklingen med prognos för helåret. Delårsrapporten innehåller väsentlig information rörande nämnder, styrelser och bolag. Detta ger en tillräcklig bild av verksamheten och uppföljningen av målen för staden och dess concern.
- Staden har tre övergripande finansiella mål. Enligt delårsrapporten är prognosen att Västerås stad kommer klara dessa under 2021. Av vår granskning framkommer inga indikationer på att målen inte kommer att uppnås. Styrelsen och nämnderna har lämnat en ändamålsenlig ekonomisk analys i delårsbokslutet med kommentarer till väsentliga avvikelser mot budget.
- Delårsrapportens innehåll ger tillräcklig information om hur varje nämnd, styrelse och bolag följer upp sin verksamhet. Staden gör dock ingen tydlig samlad bedömning rörande god ekonomisk hushållning. Detta utgör således ett utvecklingsområde till kommande års delårsrapporter. Kommunstyrelsen bedömer att det lagstadgade balanskravet kommer att uppnås vid årsbokslutet 2021.
- Resultatet för perioden uppgår till + 916 mkr och prognosen för året är +644 mkr. Budgeten för helår har ett resultat på +72 mkr. De fortsatt stora negativa budgetavvikelsena inom individ- och familjenämnden samt äldrenämnden har förbättrats jämfört med tidigare och det arbete som lagts ned börjar ge effekter även om nämnderna inte ännu nått målen. Revisionens avsikt är framgent att fortsatt nogsamt följa nödvändiga åtgärder för att nå en ekonomi i balans.
- Dokumentationen har varit tillräcklig och upprättad tidsplan har följts trots att den varit snäv.
- Genomförandegraden för investeringar beräknas bli 88% vilket är fortsatt högt och viss ökning mot 2020. Det är positivt att genomförandegraden har ökat de senaste åren och det medför att det inte är lika stor förskjutning av planerade investeringar.

2. Inledning

En översiktlig granskning av kommunens delårsrapport per 2021-08-31 har utförts i enlighet med god revisionsred i kommunal sektor samt med beaktande av bestämmelserna i kommunallagen och den kommunala bokförings- och redovisningslagen. Granskningen är således begränsad i jämförelse med den granskning som genomförs av ett årsbokslut.

3. Kommunens resultat och balansräkning

Vi har översiktligt granskat resultatutfallet per 31 augusti 2021 samt analyserat större budgetavvikelser och förändringar mot föregående års delårsrapport. Vi har även tagit del av redovisad prognos avseende helåret 2021. Nedan ges kommentarer till väsentliga resultat- och balansposter för vilka vi gjort iakttagelser.

3.1. Resultaträkningen

Stadens delårsbokslut har, i likhet med tidigare år, upprättats per 31 augusti. Som framgår av uppställningen nedan uppgår stadens resultat för perioden till 916 mkr (465 mkr). Ökningen mot föregående år beror främst på realisationsvinster vid fastighetsförsäljning, finansiella realisationsvinster samt ökade skatteintäkter. Skatteintäkterna är 230 mkr högre och de generella stadsbidragen är 24 mkr högre än föregående år.

Resultatet för helåret för kommunen kan komma att påverkas av en potentiell kompensation som kan komma att utbetalas till regionen-avseende intäktsbortfall i kollektivtrafiken till följd av Covid vilket inte finns inte med i delårets bokslut då detta inte kunnat kvantifieras. Effekten finns dock med i prognosen för året. I regionen har det bokförts ett inkomstbortfall på 57 mkr och förhoppningen är att resterande del skall täckas av staten men får-regionen inte täckning så blir resultateffekten i Västerås Stad ca -21 mkr netto.

I delårsbokslutet per augusti ingår ett förväntat statsbidrag med 73 mkr. Erhålls inte detta så kommer resultatet i prognosen att påverkas negativt med samma summa.

I resultat ingår även realisationsvinster på 140 mkr samt exploateringsöverskott om 142 mkr, varav 30 är budgeterade. Finansnettot är positivt till följd av bland annat marknadsvärdering av kortfristiga placeringar.

Prognosen för helår visar ett resultat på 644 mkr att jämföra med budget på 72 mkr. Skillnaden mellan budget och prognos avser främst ökning av skatteintäkter och generella bidrag med 229 mkr, realisationsvinster på 140 mkr, exploateringsvinster om 112 mkr och finansnetto med 34 mkr. I jämförelse med föregående prognos i maj så har en förbättring skett med 318 mkr. Den största förbättringen är prognosen för exploatering med 112 mkr jämfört med årets budget på 30 mkr. Även nämnderna har ett bättre resultat i sin prognos jämfört med budget. Mer om driftsredovisningen längre ner i avsnitt 3.3.

Balanskravsresultatet för perioden efter justeringar för avstämning av kommunallagens balanskrav uppgår till 596 mkr (516 mkr). Det prognostiserade balanskravsresultatet för helår 2021 uppgår till 410 mkr (409 mkr).

De avvikelser som finns i resultaträkningen mellan utfall och budget och prognos har i allt väsentligt kunnat analyseras. Rimliga förklaringar finns, vilket även kommenteras nedan.

Västerås Stads resultaträkning per 2021-08-31, T2

Resultaträkning (MSEK)	Budget 2021	2021-08-31	2020-08-31	Förändring mot 2020	Kommentar
Verksamhetens intäkter	1 952	1 615	1 483	132	Avser främst en effekt av försäljning av exploateringsfastigheter +199 mkr mot föregående år, försäljning av mark, byggnader ökning om +77 mkr mot föregående år samt förändring av pågående exploateringsprojekt om -186 mkr.
Verksamhetens kostnader	-10 662	-6 763	-6 733	30	
Avskrivningar	-414	-364	-230	134	Ökade kostnader för avskrivningar beror framförallt på den finansiella leasing som bokats in under året.
Verksamhetens nettokostnader	-8 775	-5 512	-5 480	32	
Skatteintäkter	7 505	5 013	4 783	230	Skatteintäkter kommunalskatt + 50 mkr mot fg år i nivå med budget. Resterande 180 mkr avser skatteavräkning fg år om 30 mkr samt innevarande år om 78 mkr.
Generella statsbidrag	1 802	1 208	1 184	24	
Verksamhetens resultat	532	709	488	177	
Finansiella intäkter	248	313	175	65	173 mkr avser orealiserad vinst avseende marknadsvärdering kortfristiga placeringar. Utdelningar på aktier o andelar har minskat med 21 mkr mot fg år och även försäljningen av finansiella anläggningstillgångar som minskat med 20 mkr mot fg år.
Finansiella kostnader	-212	-106	-197	-106	Förändringar avser framförallt försäljningar och värderingar till verkligt värde av finansiella anläggningstillgångar om netto 115 mkr. Räntekostnader på leasing tillkommer i år med 48 mkr på grund av redovisning av finansiella leasingkontrakt.
Resultat före extraordinära poster	543	916	465	373	
Extraordinära intäkter/kostnader	-	-	-	-	
Periodens resultat	543	916	465	373	

3.2. Balansräkningen

Kommentarer till kommunens balansräkning sker avseende väsentliga förändringar i diagram nedan.

Västerås Stads balansräkning år 2021				
TILLGÅNGAR (MSEK)	2021-08-31	2020-12-31	Förändring	Kommentar
Anläggningstillgångar				
Immateriella anläggningstillgångar	2	3		
Byggnader och mark	7 186	6 796	390	Förändring avser främst förvärv av verksamhetsfastigheter samt fastigheter för affärsverksamhet.
Maskiner och inventarier	253	292	-39	
Pågående projekt	1 059	1 001	-42	
Finansiella anläggningstillgångar				
Värdepapper, andelar samt aktier	1 888	1 888	0	
Långfristiga fordringar	10 933	11 129	-196	195 mkr avser reglering av långfristiga fordringar.
Summa anläggningstillgångar	21 322	21 110		
Omsättningstillgångar				
Förråd och lager	43	162	-119	
Exploateringsområden				
Kortfristiga fordringar	557	589	-32	
Kortfristiga placeringar	2 287	1 400	887	Förändring avser reglering värdering verkligt värde om 173 mkr samt ytterligare anskaffningar om 714 mkr.
Kassa och bank	602	1 227	-625	
Summa omsättningstillgångar	3 488	3 378		
SUMMA TILLGÅNGAR	24 810	24 487		

Västerås Stads balansräkning år 2021				
EGET KAPITAL OCH SKULDER (mkr)	2021-08-31	2020-12-31	Förändring	Kommentar
Eget kapital	9 276	8 360		
varav årets resultat	916	543	373	
Avsättningar och liknande förpliktelser				
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	594	528	66	
Andra avsättningar	172	188	-16	
Långfristiga skulder				
VA anslutningsavgifter	-	-		
Övriga långfristiga skulder	11 272	10 656	616	Förändring avser ökning av obligations och förlagslån om 680 mkr samt en minskning genom amortering av finansiell leasing.
Kortfristiga skulder				
Kortfristiga skulder	3 496	4 755	-1 259	Minskningen avser främst minskade kommuncertifikat samt korta obligationslån som totalt minskat med 735 mkr. Leverantörsskulder har minskat med 181 mkr och semesterlöneskuld med 115 mkr vilka båda bedöms vara en effekt av säsongvariation då jämförelse sker mot december.
Summa skulder	14 768	15 411		
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	24 810	24 487		

3.2.1. Finansiell leasing

Kommunen har under året bokfört finansiell leasing i balansräkningen vilket har påverkat balansomslutningen. Enligt redovisningsregelverket ska leasingavtal klassificeras antingen som finansiell eller operationell leasing. Finansiell leasing föreligger då de ekonomiska riskerna och fördelarna som är förknippande med ägande i allt väsentligt är överförda till leasetagaren (hyresgästen). Övriga leasingavtal är operationella leasingavtal. Hittills har 83 hyresavtal omklassificerats till finansiella leasingavtal. Klassificering av leasingavtal ska fortsättningsvis göras vid tecknande av nya hyresavtal. Då detta inte har gjorts tidigare inom Västerås stad innebär det att retroaktiva beräkningar har gjorts som påverkar balansräkningen både på tillgångs- och skuldsidan. Resultaträkningen påverkas genom att hyreskostnader som avser finansiell leasing istället redovisas som avskrivningar och räntekostnader. Över tid är beloppen desamma men resultatet påverkas positivt respektive negativt olika år.

Tillgångarna har vid införandet ökat med 1 592 mnkr och skulderna har ökat med 1 923 mnkr och samtidigt justeras eget kapital med 331 mnkr. För de avtal som nu är klassade som finansiell leasing bedöms resultateffekten uppgå till +10,0 mnkr för 2021.

3.3. Driftredovisning

VÄSTERÅS STAD, DRIFTREDOVISNING, MNKR	Intäkter		Kostnader		Nettokostnad			Avvikelse prognos - budget
	2021- 08-31	2020- 08-31	2021- 08-31	2020- 08-31	Utfall 2020	Budget 2021	Prognos	
NÄMND								
Äldrenämnden	745	745	-1 872	-1 796	-1 717	-1 583	-1 738	21
Nämnden för funktionsnedsatta	312	309	-889	-866	-872	-843	-883	11
Förskolenämnden	650	644	-1 330	-1 291	-1 026	-979	-1 026	0
Grundskolenämnden	1 603	1 531	-2 996	-2 829	-2 111	-1 970	-2 133	22
Utb o Arb.markn.nämnden	524	493	-1 113	-1 070	-903	-877	-902	-1
Skultuna kommundelsnämnd	158	152	-239	-228	-122	-115	-125	3
Individ- och familjenämnden	118	147	-736	-792	-938	-945	-894	-44
Individ- och fam, flykting	67	88	-59	-88	12	-13		12
Nämnd Idrott, fritid o förebyggande	53	45	-247	-231	-296	-287	-288	-8
Kulturnämnden	12	14	-149	-150	-203	-199	-203	0
Tekniska nämnden	125	123	-436	-431	-495	-455	-470	-26
Fastighetsnämnden	877	792	-612	-809	3	-1	0	3
Fastighetsnämnden, exploatering	193	159	-112	-134	142	116	30	112
Fastighetsnämnden, reavinster	136	128	0	0	136	128	0	136
Fastighetsnämnden, leasing	7	0	0	0	10	0	0	10
Kommunstyrelsen	224	279	-366	-397	-209	-193	-215	6
Byggnadsnämnden	42	31	-56	-50	-29	-27	-28	0
Miljö- o Konsumentnämnden	14	6	-24	-21	-22	-21	-22	0
Överförmyndarnämnden	3	3	-13	-13	-15	-13	-15	0
Valnämnd	0	0	-6	-2	-6	-2	-6	0
Kommunrevision	0	0	-3	-3	-5	-4	-5	0
Centralt staden	505	304	-185	-296	4	-107	-83	86
Justeras: Externa finansiella poster	-313	-175	106	197	-113	-37	-78	-34
Verksamhetens intäkter och kostnader enligt resultaträkning	5 989	5 731	276	211	-8 775	-8 413	-9 084	309
Externa finansiella poster	-313	-175	106	197	-113	-37	-78	-34
Summa justeringsposter	-313	-175	106	197	-113	-37	-78	-34

Individ-och familjenämnden visar en prognos med budgetavvikelse på -44 mkr exklusive flyktingmottagning vilket är en betydande förbättring mot föregående års avvikelse om -89 mkr. I det prognosticerade resultatet om -32 mkr ingår ett överskott inom flyktingmottagningen om 12 mkr. Under året har åtgärder inom individ- och familjenämnden förbättrat prognosen med ca 12 mkr exkluderat flyktingmottagningen. Prognosförbättringen visar att åtgärder som har genomförts ger effekt. Nämnden arbetar fortlöpande för att komma till rätta med budgetunderskottet.

Tekniska nämnden har en prognosavvikelse mot budget om cirka 26 mkr. Avvikelsen beror till övervägande del på att nämnden har i sin prognos tagit med en potentiell kompensation till regionen för inkomstbortfall inom kollektivtrafiken med netto -21 mkr som regionen förväntar sig att staten ska kompensera men sker inte det så behöver Västerås Stad lämna en kompensation avseende detta. Det skedde även för 2020.

4. Övergripande kommentarer kring förvaltningsberättelsen

Kommunen ska enligt *Lag om kommunal bokföring och redovisning* (13 kap) i sin delårsrapport avge en förenklad förvaltningsberättelse. Kommunen har valt att i stort följa det format som tillämpas i årsredovisningen.

I delårsrapporten redovisas väsentliga händelser avseende omvärld, arbetsmarknad, demografi, stadens olika verksamhetsområden samt utifrån coronapandemin. Vidare presenteras en översikt över verksamhetens utveckling med nyckeltal för året samt prognos.

4.1. God ekonomisk hushållning

Uppföljning av stadens mål sker genom kommunfullmäktiges fyra övergripande perspektiv: kund, kvalitet, ekonomi och medarbetare, vilka samtliga ska bidra till en helhetssyn och hållbar utveckling i staden. Perspektiven kund och kvalitet följs upp gemensamt i delårsrapporten, medan perspektiven ekonomi respektive medarbetare redovisas separat.

En färgkodad tabell används för att ge en sammanfattande bild av nämndernas måluppfyllelse. Vi noterar att det saknas bedömning för ett fåtal nämnder samt perspektiv. För att klara stadens långsiktiga åtaganden har kommunfullmäktige beslutat om tre finansiella mål, varav samtliga bedöms uppnås per helår. Staden gör en analys utifrån begreppet god ekonomisk hushållning, men vi noterar att det inte framgår ett sammanvägd bedömning huruvida god ekonomisk hushållning bedöms uppnås för året.

Avsnittet inkluderar en övergripande redogörelse för arbetet med intern kontroll och de resultat av uppföljningen som finns tillgängligt. Vidare sker en uppföljning av stadens strategiska utvecklingsområden, bolagens måluppfyllelse enligt ägardirektiven samt uppföljning av pågående uppdrag från årsplanen.

4.2. Helårsprognos i förhållande till budget

Prognosen för helår visar ett resultat på 644 mkr att jämföra med budget på 72 mkr. Skillnaden mellan budget och prognos avser främst ökning av skatteintäkter och generella bidrag med 229 mkr, realisationsvinster på 140 mkr, exploateringsvinster om 112 mkr och finansnetto med 35 mkr. I jämförelse med föregående prognos i maj så har en förbättring skett med 318 mkr. Den största förbättringen är prognosen för exploatering med 112 mkr som budgeterats lågt, 30 mnkr. Även nämnderna har ett bättre resultat i sin prognos jämfört med budget.

4.3. Bedömning av prognos rörande balanskravsresultatet

För att uppfylla kommunallagens balanskrav och för att säkerställa god ekonomisk hushållning ska kommunernas intäkter överstiga kostnaderna. I delårsrapporten redogör kommunen för periodens resultat mot balanskravet. Bedömningen är att balanskravet kommer att uppfyllas på helåret.

Balanskravsresultat	Utfall	Prognos
	2021-08-31	2021-12-31
Resultat enligt resultaträkningen	916	644
Realisationsvinster fastighetsförsäljningar	-136	-136
Realisationsvinster övrigt	-2	-2
Realisationsvinster finansiella poster	-9	-9
Realisationsförluster	0	0
Orealiserade värden av finansiella tillgångar	-173	-86
Resultat för avstämning av stadens balanskrav	596	410

5. Sammanfattande slutsats

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att det upprättade delårsbokslutet inte, i allt väsentligt, ger en rättvisande bild av kommunens finansiella ställning per den 31 augusti 2021 samt av dess finansiella resultat för perioden januari-augusti 2021. Vi vill dock lyfta fram följande områden inom vår granskning.

5.1. Hantering orealiserade marknadsvärderingar av kortfristiga placeringar i kassaflödesanalys

I samband med vår granskning av kassaflödesanalysen så uppstod diskussioner om hanteringen av förändringen av finansiell leasing vilket har hanterats i delårsrapporten för att säkerställa att det är enbart kassaflödespåverkande transaktioner som redovisas.

Däremot så pågår diskussion om hanteringen av orealiserade värdeförändringar i kortfristiga placeringar och hur det ska redovisas i kassaflödet så att det sker i enlighet med RKR R13. Den preliminära bedömningen är att i kassaflödeshänseende så ska kortfristiga placeringar inte klassas som likvida medel utan som investeringsverksamhet och den orealiserade värdeförändringen ska då elimineras bort. Detta har inte skett i delårsrapporten utan utredning pågår.

5.2. Sammanställd redovisning

Västerås stad redovisar i år en sammanställd redovisning avseende koncernen och även kommentarer presenteras för de olika kommunala bolagen och kommunalförbund som ingår i koncernen. I delårsrapporten redovisas en analys för varje koncernbolag gällande verksamhetsutveckling och viktiga händelser. Uppföljning görs även mot styrkort och ägardirektiv. Detta ger en bra bild av bolagens verksamhet.

Den sammanställda redovisningen för Västerås Stads koncernen visar ett resultat för delårsperioden om +1 345 mkr (+792 mkr). Budgeten för helår är satt till 631 mkr. Prognosavvikelsen mot budget främst beror på ökade skatteintäkter, realisationsvinster och exploateringsvinster i Västerås stad. Bolag och förbund står för 57 mnkr av förbättringen, där realisationsvinster och ökad försäljning av värme inom Mälarenergi samt fastighetsförsäljningar inom Mimer som inte var budgeterade är de största förklaringarna.

Prognosen för Västerås stads koncern är 1 303 mnkr, vilket är 672 mnkr bättre än budget. Den största förbättringen återfinns i Västerås stad, men även flera av bolagen prognostiserar ett bättre resultat än budgeterat.

Prognosen för koncernens investeringar 2021 uppgår till 3 290 mnkr. Investeringarna har ökat de senaste åren både inom bolag och i staden.

Västerås den 26 oktober 2021

Anja Zetterberg
Certifierad kommunal revisor

Mikael Sjölander
Auktoriserad revisor

Mia Keränen Larsson
Auktoriserad revisor